

**Den norske
Forfatterforening**

Innspill fra Den norske Forfatterforening til ny nasjonal digitaliseringsstrategi

Om Den norske Forfatterforening

Den norske Forfatterforening (DnF) organiserer forfattere av skjønnlitterære bøker for voksne. Foreningen ble grunnlagt i 1893, og har 750 medlemmer. Formålet er å fremme norsk litteratur og ivareta norske forfatters interesser. Forfatterforeningen arbeider for forfatters ytringsfrihet og at det skal finnes et mangfold av ytringer.

Innspill til digitaliseringsstrategien

Juni 2023 ble det offentliggjort at kunstig intelligens blir tema i ny nasjonal digitaliseringsstrategi. I april 2023 ba DnF om at den nasjonale strategien om kunstig intelligens måtte oppdateres eller fornyes til å inkludere et sterkt vern av opphavsrettslig beskyttet materiale. Siden kunstig intelligens nå blir en del av digitaliseringsstrategien, legger vi til grunn at det vil erstatte eller supplere den nasjonale strategien om kunstig intelligens. Vi ber derfor om at digitaliseringsstrategien i sin behandling av kunstig intelligens inkluderer et sterkt vern av opphavsrettslig beskyttet materiale i møte med kunstig intelligens.

DnF mener det er viktig at digitaliseringsstrategien:

- Stiller krav til at kunstig intelligens utvikles i tråd med grunnleggende prinsipper om åpenhet om bruk av kunstig intelligens, transparens rundt hvilke verk som brukes til trening av kunstig intelligente systemer, og at bruk av verk i opptreningen av kunstig intelligens forutsetter rimelig vederlag til opphaverne.
- Klargjør et tydelig forhold til, og respekt for, opphavsretten til verk.
- Er tydelig på at enhver bruk av verk til KI-trening må betales for.
- Ser på hvordan KI kan reguleres slik at all bruk av verk i forbindelse med utvikling og opptrening av KI dokumenteres, og at informasjon om hvilke verk som er brukt skal være åpent og tilgjengelig.

- Ser på en reservasjonsløsning for opphavere som ikke ønsker at deres verk skal benyttes til trening av KI. Effektive internasjonale systemer for merking av verk som tilgjengeliggjøres på nett (metadata) vil bli nødvendig for at rettighetshaverne kan reservere seg mot opptrening av KI-systemer og for å kunne tilrettelegge for kollektiv lisensiering. Dette krever ressurser og satsning. Norske myndigheter bør ta aktivt del i allerede pågående initiativer, og investere i at slike systemer kommer på plass og blir obligatoriske.
- Gjennomfører en helhetlig lovgjennomgang av åndsverkloven og tilgrensende lovverk for å styrke rettighetshavernes stilling. Vi anser ikke forslaget til gjennomføring av DSM-direktivet i norsk lov som tilstrekkelig. DnF mener at forslaget til gjennomføring av direktivets art. 3 og 4 svekker opphavernes posisjon og at bestemmelsene ikke er selvstendig vurdert opp mot tre-trinns testen som følger av internasjonale forpliktelser.
- Ser på hvordan KI kan reguleres slik at deler av litterære verk ikke kan gjengis utover dagens sitatrett.
- Inviterer til dialog og informasjonsutveksling med kunstnerorganisasjonene.
- Sikrer at det legges til rette for å utrede konsekvenser av kunstig intelligens for kunstfeltet.

Med vennlig hilsen

Den norske Forfatterforening

v/Elin Øy